

**Procedury postępowania nauczycieli
w sytuacjach zagrożenia
dzieci i młodzieży
oraz w trudnych sytuacjach
wychowawczych**

**Szkoła Podstawowa
w Wietrznie**

PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1654 oraz z 2017 r. poz. 773 ze zmianami).
2. Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. nr 35, poz. 230, z późn. zm.).
3. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2019 poz. 852).
4. Ustawa z 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. nr 30, poz.179, z późn. zm.).
5. Zarządzenie nr 590 Komendanta Głównego Policji z 24 października 2003 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
6. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 r. poz. 1457, 1560, 1669 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 730 i 761).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i sportu z 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. z 2003 r. nr 26, poz. 226).
8. Statut Szkoły Podstawowej w Wietrznie.
9. Program wychowawczo – profilaktyczny

Spis treści

I. Procedura dotycząca pobytu ucznia w szkole.....	3
II. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia.....	5
III. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń na terenie szkoły jest pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.....	6
IV. Procedura postępowania w stosunku do ucznia znajdującego się pod wpływem alkoholu lub innej substancji psychoaktywnej na wycieczce szkolnej.....	8
V. Procedura postępowania w przypadku palenia papierosów przez uczniów na terenie szkoły.....	9
VI. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.....	10
VII. Procedura postępowania w przypadku znalezienia na terenie szkoły przez nauczyciela lub innego pracownika szkoły substancji przypominającej wyglądem narkotyk.....	11
VIII. Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń pije alkohol, pali papierosy, zażywa narkotyki lub inne środki odurzające, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.....	12
IX. Procedura postępowania w sytuacjach wymuszeń i zastraszania wśród uczniów.....	13
X. Procedura postępowania w przypadkach wagarowania uczniów.....	14
XI. Procedura postępowania w przypadkach kradzieży dokonywanych przez uczniów.....	15
XII. Procedura postępowania w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (aroganckie, wulgarne zachowania w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacerowanie po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela).....	16
XIII. Procedura postępowania w sytuacjach niszczenia przez uczniów mienia szkolnego lub innych osób, zaśmiecania szkoły.....	17
XIV. Procedura postępowania w stosunku do ucznia pokrzywdzonego.....	18
XV. Procedura postępowania w sytuacji posiadania przez ucznia na terenie szkoły przedmiotów niedozwolonych (niebezpiecznych).....	19
XVI. Procedura postępowania w sytuacji, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły materiały wybuchowe, inne materiały niebezpieczne, oraz na wypadek incydentu bombowego.....	20
XVII. Procedura postępowania w przypadku naruszenia przez ucznia godności nauczyciela lub innego pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, ośmieszanie, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły).....	22
XVIII. Procedura postępowania w razie nieszczęśliwych wypadków, do których doszło na terenie szkoły.....	23
XIX. Procedura postępowania po ogłoszeniu alarmu w szkole.....	24
XX. Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków pedofilii w szkole.....	25
XXI. Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków rozpowszechniania pornografii w szkole przez ucznia.....	26
XXII. Procedura postępowania na wypadek popełnienia przez ucznia czynu karalnego.....	27
XXIII. Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy.....	28

I.

Procedura dotycząca pobytu ucznia w szkole.

Procedura przebywania w budynkach szkoły

1. Wejście do szkoły oraz korytarze szkolne są kontrolowane.
- 1) Uczeń jest zobowiązany do stawienia się w szkole 15 minut przed rozpoczęciem pierwszej godziny lekcyjnej (według planu swojej klasy).
- 2) Po wejściu na teren budynku szkoły uczniowie zobowiązani są do zmiany obuwia w szatni.
3. Przebywanie osób postronnych w budynku szkoły podlega kontroli przez nauczycieli dyżurujących oraz innych pracowników szkoły.
4. Dopuszcza się przebywanie rodziców/opiekunów prawnych na korytarzach.

Procedura rozpoczynania i kończenia zajęć szkolnych oraz zwalniania uczniów z zajęć dydaktycznych

1. Uczniowie przychodzą na lekcje punktualnie.
2. Uczniowie podczas pobytu w szkole są pod stałą opieką nauczycieli.
3. Uczniowie nie mogą samowolnie opuszczać budynków szkoły w czasie trwania zajęć lekcyjnych.
4. Podczas trwania lekcji uczniowie nie mogą wychodzić z sali lekcyjnej. Wyjątkiem są niezaplanowane problemy zdrowotne, sytuacje losowe.
5. Uczniowie nie mogą podczas pobytu w szkole przebywać bez opieki osób dorosłych: w sali lekcyjnej, na boiskach szkolnych, na placu zabaw, w sali gimnastycznej, świetlicy szkolnej, bibliotece. Uczniów obowiązuje bezwzględny zakaz wejścia do piwnicy i innych pomieszczeń pomocniczych szkoły jak przykładowo kuchnia.
6. Uczniowie mogą przebywać w świetlicy szkolnej przed rozpoczęciem zajęć lekcyjnych (w godz. 7.00-8.00 oraz od 11.50 do 15.30).
7. Po zakończonych zajęciach uczniowie klas I – III oraz z oddziału przedszkolnego schodzą do świetlicy pod opieką nauczyciela.
8. Uczniowie oddziału przedszkolnego oraz klas I-III mogą wyjść ze szkoły tylko pod opieką rodzica/prawnego opiekuna lub upoważnionej przez niego osoby. Rodzice/prawni opiekunowie składają pisemne oświadczenie o osobach upoważnionych do odbioru dziecka ze szkoły. Oświadczenia są przechowywane przez wychowawcę do końca roku szkolnego. Dopuszcza się możliwość samodzielnego powrotu dziecka z klas I- III do domu po lekcjach pod warunkiem, że rodzice podpiszą na początku roku zgodę. Uczniowie od klasy IV do VIII oraz klasy III gimnazjum mogą wyjść wcześniej do domu w razie nieobecności nauczyciela I pod warunkiem, że na początku roku szkolnego rodzice tychże uczniów podpiszą na to zgodę.
9. Nauczyciel może odmówić wydania ucznia w przypadku, gdy stan dorosłej osoby zamierzającej odebrać dziecko będzie wskazywał, że nie jest ona w stanie zapewnić dziecku bezpieczeństwa (np. stan wskazujący na spożycie alkoholu, agresywne zachowanie). W tym przypadku należy wezwać drugiego rodzica/opiekuna prawnego lub inną upoważnioną osobę. Jeśli jest to niemożliwe, szkoła przekazuje dziecko policji.
10. Zwolnienie ucznia z części zajęć następuje na podstawie osobistej lub pisemnej prośby rodziców.
11. Uczniów może zwolnić wychowawca (w porozumieniu – telefonicznym- z rodzicami/ prawnymi opiekunami ucznia).

Procedura organizacji zajęć dydaktycznych

1. Czas zajęć lekcyjnych trwa od początku pierwszej do końca ostatniej lekcji, zgodnie z planem zajęć uczniów.
2. Dzwonek rozpoczyna i kończy zajęcia lekcyjne.
 - 1) Uczeń, który przybył do szkoły po dzwonku, ma obowiązek stawić się w sali lekcyjnej i przedstawić powód spóźnienia prowadzącemu nauczycielowi.
 - 2) W czasie apeli, uroczystości i rekolekcji szkolnych uczniowie zobowiązani są przebywać pod opieką nauczyciela.
 - 3) W czasie przerwy uczniowie nie mogą przebywać w sali lekcyjnej bez opieki nauczyciela.
3. W czasie przerw międzylekcyjnych opiekę nad uczniami sprawują nauczyciele dyżurujący.
4. Uczniowie pozostają w szkole w czasie trwania ich zajęć lekcyjnych. Nie mogą samodzielnie oddalać się poza budynek.
5. Nauczyciel na każdej lekcji sprawdza listę obecności, zaznacza nieobecności i na bieżąco notuje spóźnienia.
6. Uczeń jest poinformowany o zmianach w planie lekcji w dzienniku elektronicznym lub przez wychowawcę, wyznaczonego nauczyciela czy dyrektora.
7. Po zakończonych zajęciach klasa jest zobowiązana pozostawić porządek w sali. Odpowiadają za to wszyscy uczniowie, a kontrolują dyżurni i nauczyciel.
8. Uczniowie są zobowiązani przestrzegać zasad BHP, w salach lekcyjnych, w których odbywają poszczególne zajęcia.
9. Uczniowie, którzy przynieśli do szkoły telefony, mają obowiązek wyłączać je i nie używać ich podczas zajęć dydaktyczno wychowawczych oraz przerw. W sytuacjach losowych, po uzyskaniu zgody nauczyciela, uczniowie mogą nawiązać telefoniczny kontakt z rodzicami na przerwach.
10. Uczniowie zobowiązani są bezwzględnie przestrzegać zakazu używania (nagrywania, filmowania, fotografowania) na jej terenie następujących nośników elektronicznych: MP3, MP4, discmanów, laptopów, tabletów, elektronicznych zabawek, i innych.
11. W przypadku przyniesienia do szkoły w/w wymienionych przedmiotów będą one oddawane przez ucznia w depozyt. Rodzice zobowiązani są do osobistego ich odbioru u dyrektora szkoły.
13. Każdego ucznia obowiązuje zmiana obuwia, dbanie o czystość i porządek w najbliższym otoczeniu szkoły.
14. Każdy uczeń ma obowiązek poszanowania mienia szkoły.
15. Za szkody spowodowane przez ucznia odpowiedzialność materialną ponoszą rodzice.
16. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za przyniesione do szkoły przez uczniów wartościowe przedmioty.

Procedura korzystania z szatni szkolnej

1. Z szatni należy korzystać zgodnie z jej przeznaczeniem. W szatni uczniowie pozostawiają wierzchnie ubranie oraz obuwie.
2. Na terenie szatni mogą przebywać tylko uczniowie rozpoczynający lub kończący lekcje i ich rodzice.
3. Zabronione jest nieuzasadnione przebywanie uczniów w szatni podczas zajęć lekcyjnych i przerw.
4. Korzystanie z szatni podczas zorganizowanych wyjść poza szkołę możliwe jest tylko z nauczycielem pełniącym opiekę nad uczniami.
5. W szatni nie wolno pozostawiać wartościowych przedmiotów (dokumentów, portfeli, telefonów komórkowych, kluczy itp.). Za pozostawione w szatni rzeczy wartościowe szkoła nie ponosi odpowiedzialności.
6. Każdy uczeń zobowiązany jest dbać o ład i porządek w szatni.
7. Wszelkie zaistniałe problemy należy zgłaszać do wychowawcy klasy.

Procedura sprawowania opieki nad uczniami w dni wolne od zajęć dydaktycznych

1. W dni dodatkowo wolne od zajęć dydaktycznych (nie dotyczy sobót, niedziel i dni ustawowo wolnych od zajęć) szkoła może zapewnić uczniom opiekę na prośbę rodziców/prawnych opiekunów.
2. Rodzice/prawni opiekunowie wypełniają pisemną deklarację, którą przekazują wychowawcy klasy, w terminie przynajmniej trzech dni przed dniem wolnym.
3. W tym dniu uczniowie zgłoszeni przez rodziców/prawnych opiekunów przebywają pod opieką nauczycieli pełniących dyżur w świetlicy.

II.

Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia

1. Nauczyciel stara się przerwać zachowanie agresywne, przeprowadza rozmowę z uczniem, uświadamiając mu nieodpowiednie zachowanie.
2. Nauczyciel informuje wychowawcę o zdarzeniu.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności nauczyciela – świadka zdarzenia (zidentyfikowanie ofiary, agresora, świadka, ocena zdarzenia i wyciągnięcie wniosków). Jeśli waga zdarzenia jest poważna w rozmowie powinien uczestniczyć pedagog.
4. Wychowawca i pedagog powiadamiają rodziców/prawnych opiekunów i wzywają ich do szkoły w celu ustalenia odpowiednich form i metod wychowawczych.
5. Powtarzające się sytuacje tego typu wychowawca zgłasza dyrektorowi szkoły.
6. W przypadku pojawienia się szczególnie drastycznych zachowań agresywnych (stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia) dyrektor szkoły zawiadamia policję i rodziców uczniów, którzy są agresywni.
7. W przypadku utrzymywania się nieprawidłowych relacji ucznia z rówieśnikami (pobicia, zaczepianie itp.), wychowawca przeprowadza z rodzicem rozmowę, sugerując badanie psychologiczne, w celu otrzymania dalszych wskazówek dotyczących postępowania z uczniem.
8. W sytuacji, kiedy uczeń w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych uczniów, pedagog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły i wychowawcą ucznia kieruje wnioskiem do Sądu Rejonowego, Wydział Rodzinny i Nieletnich o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.

III

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń na terenie szkoły jest pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających

1. Nauczyciel powiadamia o swych przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Wychowawca odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie, zabezpiecza alkohol lub inny środek odurzający znaleziony przy uczniu.
3. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców ucznia/prawnych opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
4. Dyrektor w razie potrzeby wzywa pogotowie. (Dyrektor powinien wezwać pogotowie w celu udzielenia nietrzeźwemu uczniowi niezbędnej pomocy i ustaleniu pod wpływem jakich środków odurzających znajduje się uczeń.)
5. Gdy rodzice odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji – decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
6. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu – odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
7. Przeprowadzona zostaje rozmowa dyrektora, wychowawcy, pedagoga z uczniem i jego rodzicami. Ucznia zobowiązuje się do zaprzestania negatywnego zachowania, a rodziców do szczególnego nadzoru nad uczniem. Rodzice otrzymują informację o możliwości pomocy ze strony pedagoga szkolnego, poradni psychologiczno – pedagogicznej lub innej placówki specjalistycznej.
8. Wychowawca klasy, pedagog szkolny lub inny zaproszony specjalista prowadzą w klasie zajęcia profilaktyczne dotyczące uzależnień.
9. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły i szkoła wykorzysta wszystkie dostępne środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi efektów, wówczas dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomić o tym fakcie policję (specjalistę do spraw nieletnich) lub sąd rodzinny.

IV

Procedura postępowania w stosunku do ucznia znajdującego się pod wpływem alkoholu lub innej substancji psychoaktywnej na wycieczce szkolnej

1. W przypadku, gdy nauczyciel zauważy, że uczeń, względnie grupa uczniów, spożywa na wycieczce szkolnej alkohol lub jest w stanie nietrzeźwym, niezwłocznie konfiskuje tenże alkohol, bądź inną substancję, która wpłynęła na wywołanie stanu nietrzeźwości u uczniów.
2. Nauczyciel powiadamia o tym incydencie dyrektora szkoły i rodziców/prawnych opiekunów, którzy są obowiązani niezwłocznie odebrać ucznia pod swoją opiekę.
3. W razie nieodebrania ucznia przez rodziców, sprawę należy zgłosić policji i przekazać jej uczniów, którzy spożywali alkohol na wycieczce szkolnej, do czasu, gdy zgłoszą się po nich rodzice.
4. Uczniowie, o których mowa wyżej, są zawieszani w pełnieniu obowiązku szkolnego, aż do czasu wyjaśnienia całej sprawy.

V

Procedura postępowania w przypadku palenia papierosów przez uczniów na terenie szkoły

1. Osoba, która zauważy ucznia palącego papierosy lub podejrzewa, że uczeń pali papierosy, powiadamia o tym wychowawcę klasy.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem i informuje jego rodziców/prawnych opiekunów.
3. Wychowawca, pedagog szkolny lub zaproszony specjalista przeprowadzają w klasie zajęcia wychowawcze dotyczące szkodliwości palenia papierosów.
4. Uczeń włączony zostaje do przygotowania części materiałów na zaplanowane zajęcia.

VI

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor szkoły, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znaną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.
5. Wychowawca klasy informuje rodziców ucznia i zobowiązuje ich do przyjazdu do szkoły. Rodzice nie mogą zabrać dziecka do domu przed przyjazdem policji.

VII

Procedura postępowania w przypadku znalezienia na terenie szkoły przez nauczyciela lub innego pracownika szkoły substancji przypominającej wyglądem narkotyki

1. Nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji. Próbuje o ile jest to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo należy znaleziona substancja.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, który wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.
4. W przypadku potwierdzenia przez policję, że znaleziona substancja jest rzeczywiście narkotykiem, nauczyciel wraz z policją próbują ustalić, jak narkotyk znalazł się na terenie szkoły i kto jest za to odpowiedzialny.

VIII

Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń pije alkohol, pali papierosy, zażywa narkotyki lub inne środki odurzające, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji

1. Nauczyciel powinien przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o tym fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem w obecności rodziców. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł docierają do szkoły informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły w formie pisemnej powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
5. Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki działań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenia ucznia, kontrakt pomiędzy uczniem a rodzicem lub nauczycielem, spotkania z pedagogiem, psychologiem), a ich stosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

IX

Procedura postępowania w sytuacjach wymuszeń i zastraszania wśród uczniów

1. Każda osoba, która była świadkiem bądź ofiarą wymuszenia pieniędzy lub innych przedmiotów, a także była zastraszana, powinna bezzwłocznie powiadomić o tym dyrektora szkoły.
2. Po wskazaniu osób podejrzanych dyrektor informuje wychowawcę klasy i pedagoga, którzy przeprowadzają z uczniem rozmowę.
3. Wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów ucznia o zaistniałej sytuacji.
4. W przypadku powtarzania się wymuszeń pieniężnych lub stosowania pogroźek i zastraszania, dyrektor szkoły ma obowiązek poinformować policję lub sąd rodzinny.

X

Procedura postępowania w przypadkach wagarowania uczniów

1. Sytuacje, które mogą wskazywać, że nieobecności ucznia spowodowane są wagarami:
 - brak usprawiedliwienia pojedynczych nieobecności w terminie (w ciągu siedmiu dni),
 - opuszczanie pojedynczych godzin w ciągu dnia,
 - opuszczanie pierwszych lub ostatnich godzin bez zgłaszania tego nauczycielowi i bez okazania zwolnienia od rodziców,
 - samowolne opuszczanie zajęć pozalekcyjnych, imprezy klasowej, szkolnej wycieczki.
2. Każdy nauczyciel jest zobowiązany do odnotowywania nieobecności uczniów na lekcjach.
3. Wychowawca:
 - sprawdza na bieżąco obecność uczniów na zajęciach,
 - rozmawia z uczniem na temat przyczyny jego nieobecności w szkole,
 - konsultuje na bieżąco z rodzicami przyczyny nieobecności dziecka w szkole,
 - w przypadku stwierdzenia ucieczki z lekcji, natychmiast informuje rodziców, odnotowując rozmowę w dzienniku lekcyjnym,
 - powtarzające się wagary zgłasza do dyrektora szkoły.
4. W przypadku zaniedbywania obowiązku regularnego posyłania dziecka do szkoły przez rodziców, wychowawca informuje o tym fakcie dyrektora szkoły oraz pedagoga.
5. Dyrektor wysyła do rodziców list zawierający upomnienie, że obowiązek szkolny nie jest realizowany i wzywa do posłania dziecka do szkoły w wyznaczonym terminie. Jednocześnie pismo zawiera informację, że niespełnienie obowiązku szkolnego zagrożone jest skierowaniem sprawy do organu prowadzącego i sądu rodzinnego. Pismo wysłane jest jako przesyłka polecona.
6. Jeżeli rodzice nie zastosują się do wezwania i dziecko w wyznaczonym terminie nie podejmie nauki, dyrektor szkoły ma obowiązek skierowania pisma do organu prowadzącego o niespełnieniu obowiązku szkolnego przez ucznia.
7. Dyrektor szkoły w porozumieniu z wychowawcą i pedagogiem kierują sprawę do sądu rodzinnego.

XI

Procedura postępowania w przypadkach kradzieży dokonywanych przez uczniów

1. Każda osoba, która była ofiarą kradzieży, zgłasza ten fakt wychowawcy klasy.
2. Wychowawca ustala okoliczności, świadków i sprawcę kradzieży.
3. Wychowawca informuje o tym fakcie dyrektora oraz rodziców/opiekunów sprawcy kradzieży. Przeprowadzona zostaje rozmowa ze sprawcą w celu poznania motywów czynu i naprawienia szkody.
4. W przypadku powtarzających się kradzieży, dyrektor w porozumieniu z wychowawcą i pedagogiem zgłasza ten fakt na policję lub do sądu rodzinnego.

XII

Procedura postępowania w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (aroganckie, wulgarne zachowania w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacery po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela)

1. Nauczyciel zwraca uwagę uczniowi, który niewłaściwie się zachowuje.
2. Nauczyciel próbuje uspokoić sytuację w klasie.
3. W przypadku konfliktu między uczniami – próbuje rozdzielić strony.
4. W przypadku braku reakcji ze strony uczniów – informuje ich o dalszych konsekwencjach.
5. Nauczyciel powiadamia wychowawcę klasy.
6. Wychowawca klasy rozmawia z uczniem, zwraca mu uwagę i informuje o dalszych konsekwencjach.
7. W przypadku braku reakcji na interwencję nauczyciela i wychowawcy wychowawca powiadamia dyrektora szkoły lub pedagoga.
8. W przypadku powtarzania się takiego zachowania pomimo rozmowy z dyrektorem lub pedagogiem wychowawca udziela uczniowi nagany.
9. W każdym przypadku wychowawca powiadamia rodziców/prawnych opiekunów.

XIII

Procedura postępowania w sytuacjach niszczenia przez uczniów mienia szkolnego lub innych osób, zaśmiecania szkoły

1. Nauczyciel będący świadkiem niszczenia mienia szkolnego ustala sprawcę.
2. Jeżeli nauczyciel nie jest świadkiem niszczenia mienia szkolnego, zbiera informację na temat tego zdarzenia i ustala sprawcę.
3. Nauczyciel informuje o tym fakcie dyrektora i wychowawcę klasy.
4. Wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów ucznia i zobowiązuje ich do naprawienia szkody.

XIV

Procedura postępowania w stosunku do ucznia pokrzywdzonego

1. W przypadku ujawnienia sytuacji, w której uczeń jest pokrzywdzony, nauczyciel lub inny pracownik szkoły zobowiązany jest do zgłoszenia tego faktu wychowawcy.
2. Wychowawca przeprowadza z osobą powiadamiającą wywiad w celu ustalenia jak największej ilości faktów.
3. Pedagog szkolny wraz z wychowawcą ucznia pokrzywdzonego przeprowadzają z nim rozmowę, udzielając mu zrozumienia i doraźnego wsparcia. W uzasadnionych

przypadkach wychowawca telefonicznie powiadamia rodziców o konieczności zgłoszenia się do szkoły po dziecko.

4. Wychowawca lub pedagog przeprowadzają ze sprawcą – uczniem krzywdzącym rozmowę wychowawczą. Wobec ucznia zastosowana zostaje odpowiednia procedura.
5. Do szkoły zostają zaproszeni rodzice dziecka krzywdzonego. Wychowawca lub pedagog powiadamiają ich o podjętych przez szkołę działaniach interwencyjnych.

XV

Procedura postępowania w sytuacji posiadania przez ucznia na terenie szkoły przedmiotów nieдозwolonych (niebezpiecznych)

1. Nauczyciel nakłania ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu, (jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego należy go poinformować, że jest to jego obowiązkiem).
2. Nauczyciel powiadamia wychowawcę.
3. W przypadku dalszej odmowy, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie regulaminu szkolnego – w przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia, wychowawca natychmiast powiadamia dyrektora szkoły i podejmuje działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa innym uczniom - izoluje ucznia posiadającego niebezpieczny przedmiot.
4. Wychowawca wzywa rodziców do szkoły.
5. Jeżeli uczeń nawet w obecności rodziców odmawia oddania niebezpiecznego przedmiotu, wychowawca wzywa policję.
6. Policja przeprowadza rewizję w obecności rodziców ucznia.
7. Dyrektor powiadamia kuratora sądowego, gdy uczeń jest pod jego opieką.

XVI

Procedura postępowania w sytuacji, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły materiały wybuchowe, inne materiały niebezpieczne, oraz na wypadek incydentu bombowego

1. Jeżeli nauczyciele znajdą na terenie szkoły przedmiot, co do którego zachodzi podejrzenie, że może on być bliżej nieokreślonym materiałem wybuchowym, powinni zabezpieczyć powyższy przedmiot, uniemożliwiając dostęp do tego przedmiotu postronnych osób.
2. Nauczyciele w miarę możliwości powinni zapewnić bezpieczeństwo wszystkim znajdującym się na terenie szkoły, najlepiej poprzez wyprowadzenie ich z budynku szkoły.
3. Dyrektor szkoły powinien bez zbędnej zwłoki wezwać policję – tel. 997 lub 112.
4. Po przybyciu policji dyrektor szkoły pomaga w koordynowaniu akcji, której kierownictwo przejmuje policja.

XVII

Procedura postępowania

w przypadku naruszenia przez ucznia godności nauczyciela lub innego pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, ośmieszanie, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły)

Definicja

Za naruszenie godności osobistej nauczyciela lub innego pracownika szkoły uznajemy:

- lekceważące i obraźliwe zachowanie wobec nauczyciela lub innego pracownika wyrażone w słowach lub gestach,
- prowokacje pod ich adresem wyrażone w słowach lub gestach,
- nagrywanie lub fotografowanie bez ich wiedzy i zgody,
- naruszenie ich prywatności i własności prywatnej,
- użycie wobec nich przemocy fizycznej i psychicznej,
- pomówienia i oszczerstwa wobec nich,
- naruszenie ich nietykalności osobistej.

Procedura postępowania

1. W przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że uczeń naruszył godność nauczyciela lub pracownika niepedagogicznego szkoły, poszkodowany pracownik zgłasza ten fakt do wychowawcy ucznia, pedagoga szkolnego lub do dyrektora szkoły.
2. Jeżeli dodatkowo uczeń jest pod wpływem środków psychoaktywnych lub alkoholu wychowawca wzywa rodziców /opiekunów ucznia.
3. Nauczyciel przekazuje pisemną informację o zdarzeniu dyrektorowi szkoły.
4. Dyrektor bada sprawę i sporządza szczegółową dokumentację zajścia.
5. Wychowawca powiadamia rodziców.
6. Uczniowi zostaje udzielona nagana wychowawcy (jeśli sytuacja zdarzyła się uczniowi po raz pierwszy) lub nagana dyrektora (jeżeli wyżej wymieniona sytuacja zdarzyła się uczniowi po raz kolejny).
7. Jeżeli uczeń ma kuratora, zostaje on o tym zajściu powiadomiony przez wychowawcę.
8. Jeżeli takie zachowania danego ucznia powtarzają się kolejny raz szkoła zgłasza ten fakt na policję.

XVIII

Procedura postępowania w razie nieszczęśliwych wypadków, do których doszło na terenie szkoły

1. W sytuacji, gdy w szkole ma miejsce nieszczęśliwy wypadek, nauczyciel będący świadkiem zdarzenia przede wszystkim upewnia się, czy uczeń, którego dotyczy nieszczęśliwy wypadek, jest bezpieczny i nic mu nie grozi.
2. Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą, prosi o nadzór nad swoimi uczniami nauczyciela uczącego w najbliższej sali.
3. Niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w razie konieczności wzywając pogotowie i w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.
4. W trakcie oczekiwania na pomoc lekarską, nauczyciel otacza opieką ucznia stosując się do zaleceń i wskazówek lekarza, który odebrał zgłoszenie na pogotowiu.
5. Podawanie uczniowi jakichkolwiek lekarstw może się odbywać jedynie na podstawie pisemnego upoważnienia obojga rodziców.
6. Nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły.
7. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.
8. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin przez zespół powypadkowy.

Obowiązek powiadamiania

1. O każdym wypadku dyrektor szkoły lub nauczyciel, pod opieką którego przebywał uczeń w chwili wypadku, powiadamia rodziców/opiekunów poszkodowanego ucznia. Fakt ten dokumentuje wpisem w dzienniku lekcyjnym, podając datę i godzinę powiadomienia rodzica/opiekuna ucznia o wypadku.
2. O każdym cięższym wypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący i współpracującego ze szkołą pracownika służby bhp.
3. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.
4. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.

Zespół powypadkowy

Dyrektor szkoły powołuje członków zespołu powypadkowego. W skład zespołu wchodzi współpracujący ze szkołą pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz pracownik szkoły przeszkolony w zakresie bhp. Jeżeli w składzie zespołu nie może uczestniczyć pracownik służby bhp, w skład zespołu wchodzi dyrektor szkoły oraz pracownik szkoły przeszkolony w zakresie bhp. W składzie zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego, kuratora oświaty, przewodniczącym zespołu jest pracownik służby bhp,

a jeżeli nie ma go w składzie zespołu – przewodniczącego zespołu spośród pracowników szkoły wyznacza dyrektor.

XIX

Procedura postępowania po ogłoszeniu alarmu w szkole

Ewakuacja w trakcie lekcji i przerwy

1. Jak najszybsze powiadomienie o niebezpieczeństwie wszystkich osób znajdujących się w strefie zagrożenia i natychmiastowe podjęcie działań mających na celu ratowanie zdrowia i życia osób zagrożonych, w tym celu korzystamy z sygnału alarmu lokalnego, którym w szkole są trzy sygnały dzwonka, trwające około 10 sekund każdy, następujące bezpośrednio po sobie.
2. Tylko w wypadku, gdy nastąpiło bezpośrednie zagrożenie życia, nauczyciel sam podejmuje decyzję o ewakuacji, nie czekając na ogłoszenie alarmu.
3. O ewakuacji decyduje dyrektor, który po otrzymaniu meldunku od nauczyciela lub innej osoby zgłaszającej zagrożenie oraz rozpoznaniu sytuacji, podejmuje decyzję o zawiadomieniu służb (policja, straż pożarna) i ogłoszeniu alarmu.
4. W sytuacji braku prądu, sygnał alarmowy jest ogłaszany za pomocą gwizdka lub dzwonka ręcznego z jednoczesnym komunikatem słownym podawanym przez osoby ogłaszające alarm. Jest to sygnał do natychmiastowego działania.
5. Nauczyciel po rozpoznaniu zagrożenia i dokonaniu oceny sytuacji decyduje o możliwej i najkrótszej drodze ewakuacji z budynku.
6. Uczniowie na polecenie nauczyciela ustawiają się w szeregu i w sposób zorganizowany kierują się do wskazanego wyjścia ewakuacyjnego.
7. Należy się poruszać po prawej stronie korytarzy i wykonując polecenia nauczyciela. Jeżeli alarm zostanie ogłoszony w czasie przerwy, uczniowie skupiają się wokół najbliższego stojącego nauczyciela.
8. Po opuszczeniu budynku uczniowie wraz z nauczycielem udają się na miejsce zbiórki. Jeżeli alarm jest ogłoszony w czasie przerwy to natychmiast udajemy się (jeżeli tylko nie zagraża to naszemu bezpieczeństwu) pod salę, gdzie mamy mieć zajęcia i stamtąd pod opieką nauczyciela postępujemy jak wyżej.
9. Zbiórka na placu alarmowym służy sprawdzeniu obecności uczniów klas i ustalenia osób nieobecnych.

XX

Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków pedofilii w szkole

1. Nauczyciel w przypadku potwierdzenia informacji o pojawianiu się osób obcych powiadamia dyrektora i pedagoga.
2. Dyrektor powiadamia najbliższą placówkę Policji.
3. Dyrektor szkoły przekazuje informację pracownikom szkoły o stwierdzonym zagrożeniu.
4. Nauczyciele i pedagog podejmują działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania potencjalnego zagrożenia oraz wskazania możliwych form przekazania informacji o osobach, które mogą stwarzać zagrożenie.
5. W przypadku stwierdzenia, że uczeń był molestowany, dyrektor ma obowiązek powiadomienia rodziców/prawnych opiekunów.
6. Wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza indywidualną rozmowę z uczniem (w obecności rodziców ustala przyczyny i okoliczności zdarzenia).
7. Dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ustala działania z udziałem psychologa dziecięcego lub pedagoga w celu zapewnienia opieki nad uczennicą/uczniem.

XXI

Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków rozpowszechniania pornografii w szkole przez ucznia

1. W przypadku powzięcia przez nauczyciela/rodzica lub inną osobę informacji o rozpowszechnianiu przez ucznia pornografii w Internecie lub w szkole należy powiadomić dyrektora szkoły.
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje informację o osobach, które pokazywały materiały pornograficzne, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez sprawców zdarzenia.
3. Dyrektor szkoły przekazuje informację o stwierdzonym zagrożeniu pracownikom szkoły.
4. Wychowawcy i pedagog szkolny podejmują działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania zagrożenia, jakie niesie za sobą upublicznianie materiałów o charakterze pornograficznym oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań.
5. Dyrektor wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia, który rozpowszechniał materiały pornograficzne.
6. Wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia-sprawcy na temat zdarzenia.

XXII

Procedura postępowania na wypadek popełnienia przez ucznia czynu karalnego

1. Osoba będąca świadkiem, która dostrzegła zagrożenie, zobowiązana jest do powiadomienia dyrektora szkoły.
2. Dyrektor szkoły ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. W przypadku, gdy sprawca jest znany i przebywa na terenie szkoły, wyznaczone przez dyrektora szkoły osoby winny go zatrzymać. Następnie zaprowadzić do dyrektora szkoły lub pedagoga szkolnego.
4. Dyrektor szkoły powiadamia rodziców ucznia o zaistniałym zdarzeniu oraz policję.
5. Dyrektor szkoły powiadamia Policję, w przypadku, gdy sprawa jest poważna (np. rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) lub w przypadku, gdy nieletni sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość jest nieznana. Dyrektor zabezpiecza ewentualne dowody lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je Policji.

XXIII.

Procedura postępowania w przypadku cyberprzemocy.

1. Za cyberprzemoc uważa się wszelkie formy przemocy z użyciem mediów elektronicznych, głównie Internetu i telefonów komórkowych.
2. Każda osoba, która podejrzewa lub ma pewność o zaistnieniu cyberprzemocy, ma obowiązek zgłosić ten fakt wychowawcy klasy, pedagogowi lub dyrektorowi, ewentualnie innemu nauczycielowi, który ma obowiązek zgłosić sprawę pedagogowi.
4. Pedagog szkolny i dyrektor Szkoły wraz z wychowawcą ofiary lub/i sprawcy dokonują analizy zdarzenia i planują dalsze postępowanie:
 - ustalenie okoliczności zdarzenia, jego przyczyn i skutków,
 - ustalenie sprawcy (jeżeli jest on nieznan),
 - przeprowadzenie rozmów z ofiarą, sprawcą i świadkami,
 - zabezpieczenie dowodów (w miarę możliwości).
5. Rozmowy z ofiarą, sprawcą i świadkami prowadzone są w sposób dyskretny, z zapewnieniem poczucia bezpieczeństwa wszystkim uczestnikom zdarzenia. Mają one na celu wyjaśnienie przyczyn i skutków zaistniałej sytuacji, a w przypadku sprawcy cyberprzemocy także uświadomienie odpowiedzialności prawnej za popełnione czyny.
6. W razie konieczności specjalistycznej pomocy ofierze lub sprawcy cyberprzemocy, uczeń będzie skierowany do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.
8. O sytuacji stosowania cyberprzemocy powiadamiani są rodzice uczniów, zarówno ofiary, jak i sprawcy.
9. Rodzice ofiary cyberprzemocy podejmują decyzję o zgłoszeniu sprawy na Policję lub do Sądu Rodzinnego.
10. W przypadku, kiedy nieznan jest sprawca cyberprzemocy, Szkoła w porozumieniu z rodzicami ofiary, zgłasza sprawę na Policję.
11. W przypadku, gdy rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy ze Szkołą, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania, Szkoła powiadamia Sąd Rodzinny.

12. Z przeprowadzonych działań, w tym z rozmów z ofiarą, sprawcą, świadkami i rodzicami uczniów, sporządza się notatkę służbową.
13. W sytuacjach wystąpienia cyberprzemocy nieobjętych niniejszą procedurą, decyzję o podjęciu stosownych działań podejmuje dyrektor Szkoły.

Uwagi końcowe

W przypadku każdego niewłaściwego zachowania ucznia nauczyciel – świadek zdarzenia ma obowiązek sporządzenia notatki w zeszycie uwag lub dzienniku (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany).

W stosunku do ucznia, który łamie postanowienia szkolnego regulaminu, stosuje się kary przewidziane w Statucie Szkoły Podstawowej w Wietrznie oraz wyciąga konsekwencje przy ustalaniu oceny zachowania. W celu zdyscyplinowania ucznia możliwe jest zawarcie kontraktu według wzoru:

KONTRAKT

Sporządzony dnia w Szkole Podstawowej w Wietrznie pomiędzy:
uczniem ,
rodzicem ,
wychowawcą ,
i pedagogiem

Kontrakt ma na celu kształtowanie właściwej postawy ucznia, właściwego stosunku do obowiązków szkolnych, prawidłowego funkcjonowania w społeczności szkolnej (dotyczy to wszystkich pracowników i uczniów szkoły), ścisłego przestrzegania przez ucznia przepisów prawa szkolnego.

Okres obowiązywania kontraktu

Konsekwencją niedotrzymania kontraktu będzie

W trakcie trwania kontraktu zobowiązuję się:
.....
.....
.....

Zobowiązuję się do zmiany zachowania i przestrzegania wyżej ustalonych zasad. Jestem świadomy celowości powstania kontraktu i znane mi są konsekwencje jego niedotrzymania.

Podpis ucznia

Rodzice zobowiązani są:
.....
.....

Podpis rodzica

Podpis wychowawcy.....

Podpis pedagoga

WYBRANE TERMINY PRAWNE DOTYCZĄCE NIELETNIEGO

Nieletni – termin, którym posługuje się Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich, określając osoby, które przejawiają zachowania wskazujące na demoralizację przed ukończeniem 18 lat; osoby, które dopuściły się czynu karalnego, ale nie ukończyły 17 lat; osoby do ukończenia 21. Roku życia, wobec których wykonywane są orzeczone środki wychowawcze lub poprawcze określone w Ustawie.

Obowiązek szkolny – trwa do ukończenia 16. Roku życia lub do ukończenia przez dziecko gimnazjum. Spełnia się go przez uczęszczanie do publicznej lub niepublicznej szkoły podstawowej i gimnazjum.

Obowiązek nauki – trwa do ukończenia 18. Roku życia. Spełnia się go przez uczęszczanie do publicznej lub niepublicznej szkoły ponadgimnazjalnej albo w formach pozaszkolnych.

Sąd Rodzinny i Nieletnich- jest organem wyspecjalizowanym w sadownictwie nieletnich i rodziny.

Sekcja do spraw nieletnich i Patologii – jest organem policji wyspecjalizowanym w sprawach nieletnich.

Małoletni – termin, którym posługuje się Kodeks cywilny dla omówienia spraw związanych z osobą, która nie ukończyła 18 lat.

Młodociany - termin, którym posługuje się Kodeks karny, określając osobę, która w chwili popełnienia czynu nie ukończyła 21 lat, a w chwili orzekania w pierwszej instancji 24 lat.

Demoralizacja - wg definicji z Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich jest to naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzania się w stan odurzenia, uprawiania nierządu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych.

Czyn karalny- czyn zabroniony przez Ustawę o postępowaniu w sprawach nieletnich jako przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, albo wykroczenie określone przez Kodeks wykroczeń (np. zakłócenie porządku publicznego, niszczenie znaków stwierdzających tożsamość przedmiotu, uszkodzenie napisów ostrzegających o grożącym niebezpieczeństwie, obrzucanie pojazdu mechanicznego będącego w ruchu, samowolna zmiana znaku drogowego, prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu, kradzież lub przywłaszczenie, paserstwo, niszczenie mienia, spekulacja biletami wstępu).

Odpowiedzialność nieletniego jako osoby dorosłej- nieletni, który po ukończeniu 15 lat dopuszcza się czynu zabronionego w Kodeksie karnym (np. zabójstwo, spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, spowodowanie zagrożenia zagrażającego życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu, spowodowanie katastrofy, zgwałcenie ze szczególnym okrucieństwem lub wspólnie z inną osobą, porwanie w celu zmuszenia do określonego zachowania, rozbój), może odpowiadać na zasadach określonych w tym kodeksie, jeżeli okoliczności sprawy oraz stopień rozwoju sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste za tym przemawiają. W szczególności, jeżeli poprzednio stosowane środki wychowawcze lub poprawcze okazały się bezskuteczne.